

İDRAR YOLLARI-BÖBREKLERİN YAPI VE FONKSİYONLARI

Leman BİROL, Sezgi ÇINAR PAKYÜZ

- Terimler ve Tanımlar
- Böbreklerin Anatomi ve Fizyolojisi
- İdrar Yollarının Anatomi ve Fizyolojisi

TERİMLER VE TANIMLAR

Böbrek hastalıklarında kullanılan terim ve tanımlar Tablo 1' de gösterilmiştir.

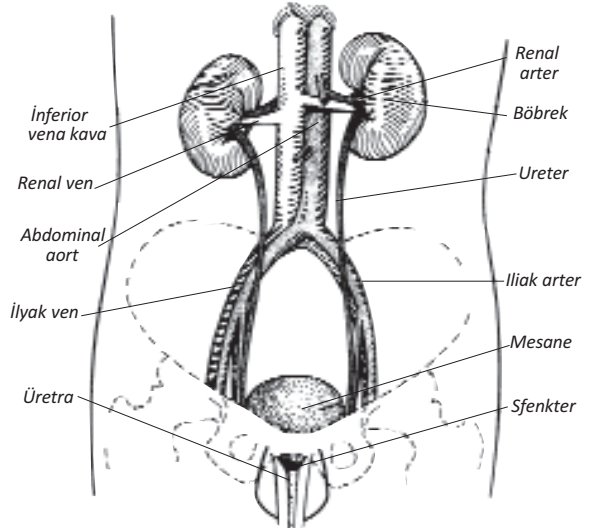
BÖBREKLERİN ANATOMİ VE FİZYOLOJİSİ

Böbreklerin Anatomisi

Üriner sistem böbrekler, üreterler, mesane ve üretradan oluşur. Böbrekler anatomik olarak periton arkasındaki (retroperitoneal) boşlukta, alt torasik ve üst lumbal vertebralarda hizasında bulunur (Şekil 1). Erişkin bir insanın böbreği, yaklaşık 120-170 gr ağırlığında 12-13 cm uzunluğunda 7-8 cm eninde ve 3 cm derinliğinde olup, fasulye biçiminde organlardır. Sağ böbrek karaciğer basısı nedeniyle sola göre 1-2 cm daha aşağıda bulunur. Böbreklerin her tarafını gevşek bağ dokusu ve yağ dokusu sarar, ön yüzünü de periton örter.

Üriner Sistemin Anatomisi

Böbreğin uzunlamasına kesitinde iki farklı bölge görülür. Dıştaki korteks ve içteki kısmı medulladır. Ayrıca iç kısımda pelvis renalis denilen bir boşluk bulunur (Şekil 2).

Şekil 1. Üriner sistemin organları

(Bartucci M. "Assessment of the Renal System" p. 1593.)

Korteks yaklaşık 1 cm kalınlığında olup, içinde glomerül, proksimal ve distal tübüller, kortikal toplama kanalları ve peritubular kapiller bulunur. Medulla birkaç konik yapıdan oluşur. Piramid şeklindeki bu yapılar 8-10 adet olup her piramidin sivri ucu, böbrek kaliksine açılır. Piramidler, nefronun tübüllerinden oluşmuştur ve bu pramitlere malpigi pramitleri denir.